

Vyhlášení a vyhotovení rozhodnutí

Rozhodnutí (rozsudek nebo usnesení), které vyhlásí soud musí být v naprosté shodě s tím, jak bylo v poradě odhlasováno (srov. § 128 tr. ř.), a v této podobě i zaneseno do písemného vyhotovení rozsudku. Jestliže se toto vyhotovení rozhodnutí od toho, jak bylo vyhlášeno, odlišuje, a odůvodnění vyhotoveného rozhodnutí navíc odpovídá jeho chybnému zanesení ve výroku, nelze tuto vadu napravit opravou písemného vyhotovení podle § 131 dost. 1 tr. ř., neboť takový postup je možný pouze v případě, když jde o písařské chyby a jiné zřejmé nesprávnosti, k nimž došlo ve vyhotovení rozsudku a jeho opisech. Povaha takové vady není písařskou chybou ani zřejmou nesprávností, ale zásadním porušením soudcovské povinnosti vyhotovit a vypracovat rozhodnutí tak, jak se na něm senát (u senátních věcí) usnesl a jak bylo vyhlášeno, protože zásadním a rozhodujícím kritériem je soulad s rozsudkem tak, jak byl vyhlášen.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 8 Tdo 406/2022-236 ze dne 31.5.2022)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného M. K., roz. V., nar. XY v XY, trvale bytem XY, adresa pro doručování XY, DTS: XY, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2022, sp. zn. 7 To 417/2021, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 4 T 27/2021, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2022, sp. zn. 7 To 417/2021, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20. 5. 2021, sp. zn. 4 T 27/2021. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se přikazuje Obvodnímu soudu pro Prahu 4, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

I. Napadená rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20. 5. 2021, sp. zn. 4 T 27/2021, byl obviněný M. K. (dále „obviněný“ či „dovolatel“) uznán vinným přečinem zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku, kterého se dopustil skutkem popsáním tak, že od 16. 1. 2020 do 28. 2. 2021 v Praze 4 ani jinde neplnil vyživovací povinnost na svoji dceru AAAAA (pseudonym), nar. XY, která mu vyplývá primárně z občanského zákoníku [89/2012](#) Sb., a dále mu byla stanovena rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 1. 4. 2019, sp. zn. 14 Nc 1037/2019, s nabytím právní moci dne 1. 6. 2019, na základě kterého má povinnost přispívat na výživu své dcery částkou 2.500 Kč měsíčně, a to vždy do každého 15. dne v měsíci předem k rukám matky R. V., nar. XY, čímž za uvedené období vznikl na dluh na výživném ve výši 35.000 Kč.
2. Za tento přečin byl obviněný odsouzen podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. bylo rozhodnuto o náhradě škody.
3. Městský soud v Praze při veřejném zasedání konaném dne 19. 1. 2022 (č. l. 176, 177) o odvolání obviněného vyhlásil usnesení sp. zn. 7 To 417/2021. Podle protokolu o veřejném zasedání vyhlásil

citované usnesení ve znění: „Podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. se napadený rozsudek zrušuje pouze ve výroku dle § 229 odst. 1 tr. ř. Jinak zůstal napadený rozsudek nezměněn.“ (viz č. l. 175 spisu). Originál písemného vyhotovení tohoto usnesení založený na č. l. 177 a násl. spisu obsahuje výrok ve znění: „Podle § 256 tr. řádu se odvolání zamítá.“

II. Z obsahu dovolání obviněného

4. Proti usnesení odvolacího soudu, který byl obviněnému doručen v opisu verze vytvořené podle písemně zpracovaného originálu, podal obviněný dne 31. 3. 2022 prostřednictvím obhájce s odkazem na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. dovolání, v němž namítal, že soud nedůvodně jeho odvolání zamítl podle § 256 tr. ř., aniž by uvážil, že obviněný po vyhlášení rozsudku soudu prvního stupně dlužné výživné matce nezletilé dcery uhradil. Pokud se odvolací soud touto skutečností nezabýval, jsou závěry o vině v extrémní rozporu s důkazy ve věci zajištěnými a uložený trest je nepřiměřeně přísný, neboť neodráží skutečný stav věci.

5. Obviněný k úhradě veškerého dlužného výživného poukázal na to, že odvolací soud podle § 213 odst. 1 tr. ř. předložil při veřejném zasedání o odvolání k nahlédnutí útržek složenky na č. l. 164, dokládající obviněným zaplacenou částku 40.000 Kč R. V. (uvedený doklad byl u něj zajištěn a založen do spisu po jeho zatčení dne 24. 11. 2021 a předvedení před soudce dne 27. 11. 2021). Přestože útržek složenky z neznámých důvodů neobsahuje datum úhrady, již při vazebním zasedání dne 27. 11. 2021 k částce 40.000 Kč uvedl, že se jedná o úhradu dlužného výživného, přičemž oprávněné R. V. tentýž týden (v listopadu 2021) předal dalších 10.000 Kč. Uvedené skutečnosti však při veřejném zasedání o odvolání u Městského soudu v Praze dne 19. 1. 2022 konaném od 13.30 hod. nebyly odvolacím soudem brány do úvahy.

6. Obviněný zdůraznil i to, že odvolací soud veřejné zasedání dne 19. 1. 2022 konal v jeho nepřítomnosti, neboť nebral v potaz, že se obviněný zprávou doručenou do datové schránky Městského soudu v Praze v 11.11 hod. omluvil ze zdravotních důvodů, a nezabýval ani se v omluvě vyjádřenou obhajobou zdůrazňující úhradu dlužného výživného i jeho přeplacení, řádné hrazení běžného výživného i vyživovací povinnost k dalším dvěma dětem. Přestože požádal o odročení jednání a navrhl svědecké výpovědi své současné partnerky J. P. a sociální kurátorky L. K., Městský soud v Praze tyto skutečnosti neakceptoval, omluvou obviněného se nezabýval a konal veřejné zasedání v nepřítomnosti jak jeho, tak i svědkyně R. V., která se k veřejnému zasedání bez omluvy nedostavila. Až po doručení usnesení Městského soudu v Praze poslala R. V. dne 16. 2. 2022 Obvodnímu soudu pro Prahu 4 prohlášení se svým úředně ověřeným podpisem, že obviněný dluh na výživném ve výši 35.000 Kč za předmětné období splatil, pravidelně hradí běžné výživné a postupně splácí i dluh za jiné období.

7. Dovolání obviněný zaměřil [viz důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.] i proti výroku o trestu, který odvolací soud i přes změněnou důkazní situaci, kterou do svých závěrů nepromítl, potvrdil. Nepodmíněný trest je však za daného stavu ve smyslu § 38 tr. zákoníku nepřiměřenou trestní sankcí uloženou v rozporu s nejlepším zájmem nezletilých dětí obviněného. Jde o trest extrémně přísný neodpovídající zásadám pro ukládání trestů ve smyslu § 39 i § 55 odst. 2 tr. zákoníku, podle něhož za trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 nebo 2 tr. zákoníku lze uložit nepodmíněný trest odnětí svobody jen za podmínky, že uložení takového trestu vyžaduje účinná ochrana společnosti, nebo není naděje, že by pachatele bylo možno napravit jiným trestem. Obviněný poukázal i na článek 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, podle něhož musí být nejlepší zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, včetně soudního rozhodování, jakož i na článek 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, podle něhož státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, zajistí, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli, ledaže příslušné úřady na základě soudního rozhodnutí a v souladu s platným právem a v příslušném řízení určí, že takové

oddělení je potřebné v zájmu dítěte. Zmínil doporučení Výboru pro práva dítěte, podle něhož: „Výbor zdůrazňuje, že by při ukládání trestu rodičům a hlavním pečovatelům mělo být všude, kde je to možné, zváženo uložení trestu nezahrnujícího odnětí svobody namísto trestu, který odnětí svobody zahrnuje. Alternativa k trestu odnětí svobody by měla být dostupná a používaná případ od případu s plným zvážením možných dopadů různých trestů na nejlepší zájmy dotčených dětí.“ (viz bod 30 uvedeného doporučení).

8. Uvedeným kritériím však odvolací soud podle obviněného nedostál, když i přesto, že obviněný uhradil dlužné výživné, potvrdil nepodmíněný trest odnětí svobody, jehož výkon znamená opětovné ohrožení výživy jeho nezletilých dětí, čímž došlo k porušení spravedlivého procesu podle § 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a článku 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 2027/17), a proto by měl Nejvyšší soud zjednat nápravu.

9. Z uvedených důvodů obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2022, sp. zn. 7 To 417/2021, podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil a věc přikázal podle § 265l odst. 1 tr. ř. Městskému soudu v Praze, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Současně požádal předsedu senátu Nejvyššího soudu, aby podle § 265o odst. 1 tr. ř. odložil výkon trestu plynoucí z uvedených rozhodnutí.

III. Z vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství

10. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství (§ 265h odst. 2 tr. ř.) považoval dovolání za podané mimo zákonné důvody. Námitka o splacení dlužného výživného nekoresponduje se zněním dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v aktuálním znění, protože nejde o vadu spočívající ve zjevném rozporu skutkových zjištění s provedenými důkazy, která se musí týkat takových skutkových zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu. O takovou skutečnost nejde, zaplatil-li pachatel výživné až po vyhlášení rozsudku soudu prvního stupně, protože z hlediska trestní odpovědnosti pachatele trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 196 tr. zákoníku má význam dodatečné splnění vyživovací povinnosti dříve, než soud prvního stupně počne vyhlašovat rozsudek, což vede za splnění dalších podmínek k trestní odpovědnosti pachatele k účinné lítosti podle § 197 tr. zákoníku. Takový důsledek nemá úhrada výživného před rozhodnutím soudu odvolacího o zamítnutí odvolání. Nejde proto o rozhodnou skutečnost, která je určující pro naplnění znaků trestného činu, a je bezpředmětná i s ohledem na znění dovolacího důvodu účinného do 31. 12. 2021.

11. Námitky o nepřiměřené přísnosti uloženého trestu nebylo možno vznášet ani v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2021, nyní podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř. Obviněnému byl nepodmíněný trest odnětí svobody vyměřen v jedné třetině zákonné trestní sazby uvedené v § 196 odst. 1 tr. zákoníku, a proto jej nelze považovat za excesivní, extrémně přísný, zjevně nespravedlivý nebo protiústavní, obzvláště, když se obviněný vytýkaného jednání dopouštěl ve zkušební době trestu uloženého mu za dříve spáchaný trestný čin podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 3 T 8/2020. Za neadekvátní státní zástupce považoval, aby se pachatel, který neplní svoji základní rodičovskou povinnost a dopustí se vůči svému nezletilému dítěti trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku, dovolával nutnosti zohlednit zájmy nezletilých dětí při rozhodování o trestu, a to i za situace, kdy má ještě další nezletilé děti. Vzhledem k tomu, že dovolací námitky obviněného zčásti neodpovídají formálně deklarovaným dovolacím důvodům, zčásti jsou zjevně neopodstatněné, navrhl, aby Nejvyšší soud podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně

neopodstatněné.

12. Vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství bylo zasláno obhájci obviněného, který na ně do konání neveřejného zasedání Nejvyšším soudem nereagoval.

IV. Přípustnost a obecné podmínky dovolání

13. Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno oprávněnou osobou podle § 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

14. Dovolání je možné věcně přezkoumat pouze na podkladě relevantně učiněných námitek obsahově naplňujících některý z důvodů uvedených v § 265b odst. 1, 2 tr. ř., a proto Nejvyšší soud posuzoval, zda důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř., o něž obviněný dovolání opřel, odpovídají jejich zákonnému vymezení.

15. Významné je, že obviněný v dovolání zpracovaném dne 31. 3. 2022 označil důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř., jimiž však namítá vady v nesprávném právním posouzení skutku a to, že mu byl uložen nepřiměřeně přísný trest, což jsou výhrady dopadající na znění těchto ustanovení před novelou trestního řádu zákonem [220/2021 Sb.](#), účinnou od 1. 1. 2022, která důvody obviněným slovně vymezené v § 265b odst. 1 tr. ř. ve stejném znění posunula nově pod písmena h) a i). Pod písmenem g) cit. ustanovení je uveden nový důvod ve znění „jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy“.

16. Se zřetelem na to, že procesní úkony se zásadně provádějí podle trestního řádu účinného v době rozhodování (srov. rozhodnutí [13/2014 Sb. rozh. tr.](#)), Nejvyšší soud v této věci aplikoval dovolací důvody podle jejich slovního vyjádření ve znění novely trestního řádu účinné od 1. 1. 2022, podle § 265b odst. 1 písm. h), i) tr. ř., i podle nově vymezeného důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jenž je dán třemi alternativami procesních vad, pro které rozhodná skutková zjištění mající určující význam pro naplnění znaků trestného činu nemohou obstát, a to pro to, že jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů, nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech anebo, když ve vztahu k nim nebyly bez konkrétních důvodů provedeny navrhované podstatné důkazy. Postačí, když je naplněna alespoň jedna z nich. Vždy však je třeba, aby v jejich důsledku byla vytýkána skutková zjištění, která mají určující význam pro naplnění znaků trestného činu, jenž je na nich založen. Prostřednictvím tohoto důvodu nelze napadat jakoukoliv skutkovou okolnost, s níž se obviněný neztotožnil, ale jen takovou, která je rozhodná pro naplnění některého ze znaků skutkové podstaty posuzovaného trestného činu.

17. Podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. [v dovolání g)] lze dovolání podat, jestliže napadená rozhodnutí a jim předcházející řízení vykazují vady spočívající v nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném. Tento důvod slouží k přezkoumání správnosti právního posouzení činu, tj. právní kvalifikace skutku, jak byla v původním řízení zjištěna a její souladnosti s příslušnými ustanoveními hmotného práva, anebo vadnosti jiného hmotně právního posouzení. Zásah Nejvyššího soudu jako dovolacího soudu do hodnocení důkazů přichází v úvahu jen v případě, že by skutková zjištění byla v extrémním nesouladu s právními závěry učiněnými v napadeném rozhodnutí (viz např. nálezy

Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2000, sp. zn. II. ÚS 215/99, nebo ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94). V takovém případě je povinností Nejvyššího soudu i přes uvedené zákonné vymezení dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. řádně zvážit a rozhodnout, zda dovolatelem uváděný důvod je či není dovolacím důvodem [srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14, uveřejněné pod [40/2014](#) Sb.]. Jen v takovém případě by mohlo dojít k průlomů do uvedených kritérií vymezujících dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2005, sp. zn. III. ÚS 578/04, a nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. I. ÚS 553/05), což může být za situace, že je zjištěna zjevná absence srozumitelného odůvodnění rozsudku, kardinální logické rozpory ve skutkových zjištěních a z nich vyvozených právních závěrech, opomenutí a nehodnocení stěžejních důkazů atp. (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2000, sp. zn. II. ÚS 215/99, dále ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 30. 11. 1995, sp. zn. III. ÚS 166/95, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. III. ÚS 376/03).

18. K dalším námitkám proti výroku o trestu je třeba zmínit, že nepřiměřenost trestu není žádným dovolacím důvodem. Prostřednictvím obviněným označeného důvodu lze vytýkat pouze „jiné nesprávné hmotněprávní posouzení“, za něž lze považovat toliko jiné vady tohoto výroku, záležející v porušení hmotného práva, než jsou otázky druhu a výměry trestu, jako je např. pochybení soudu v právním závěru o tom, zda měl či neměl být uložen souhrnný trest nebo úhrnný trest, popř. společný trest za pokračování v trestném činu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1068/2012). K nápravě ostatních vad výroku o trestu slouží zásadně dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř. [ve znění účinném od 1. 1. 2022; dříve obviněným použitý důvod podle písm. h)], pro něž musí být splněny zákonem stanovené předpoklady, a to, že byl obviněnému uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně za trestný čin, jímž byl uznán vinným (srov. [22/2003](#) Sb. rozh. tr., nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2016, sp. zn. 11 Tdo 1286/2015).

19. Obviněný v dovolání odvolacímu soudu rovněž vytýkal, že konal veřejné zasedání v jeho nepřítomnosti, ač se řádně omluvil, což koresponduje s důvodem podle § 265b odst. 1 písm. d), tr. ř., jež obviněný sice ustanovením zákona neoznačil, ale z obsahu jím uplatněných námitek je zjevné, že i o tento důvod dovolání opíral. Slouží k nápravě vad, kdy byla-li porušena ustanovení o přítomnosti obviněného v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání. Okolností, která naplňuje uvedený důvod je jen taková nepřítomnost obviněného, která je v rozporu s konkrétním zákonným ustanovením, podle něhož nelze konat hlavní líčení nebo veřejné zasedání bez osobní účasti obviněného. Jedná se o nepřítomnost, která zasahuje do práva obviněného na soudní ochranu, jež je integrální součástí práva na spravedlivý proces a dopadá na situace, kdy v rozporu se zákonem by bylo konáno hlavní líčení nebo veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného, ač měla být jeho přítomnost umožněna nebo zajištěna. Uvedené právo vyplývá z článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, publikované pod [2/1993](#) Sb., v znění pozdějších předpisů (dále „Listina“), které garantuje, aby věc každého byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti, a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Právo obviněného osobně se zúčastnit řízení před soudem a právo být slyšen je tak třeba považovat za základní prvek práva na spravedlivý proces. Přítom slyšením nelze rozumět toliko výslech obviněného provedený k důkazu, ale musí mu být dána příležitost jednak účinně uplatňovat námitky a argumenty, které jsou způsobilé ovlivnit rozhodování soudu o otázkách viny i trestu a s nimiž se soud musí v rozhodnutí náležitě vypořádat, a jednak se vyjadřovat a vyvracet návrhy a důkazy přednesené státním zástupcem. K uplatnění základního práva účastnit se řízení před soudem a být slyšen, mají pak soudy povinnost obviněnému vytvořit prostor, a to zejména za situace, kdy on sám na účasti u veřejného zasedání trvá, nebo za situace, kdy řádně a včas soudu oznámí, že se nemůže veřejného zasedání z objektivních důvodů zúčastnit, a případně vyjádří zájem na tom, aby se jej mohl zúčastnit v budoucnu (např. tím, že sám či prostřednictvím svého právního zástupce požádá o jeho odročení). Jen takto provedené řízení lze mít za souladné s

nároky vyplývajícími ze samotné podstaty fair procesu, jehož imanentní, ba přímo přirozenoprávní podstatou, je slyšení obou stran (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 2971/09, aj.). Kromě uvedeného je třeba též zvažovat, zda obviněným namítaný nesprávný postup odvolacího soudu lze skutečně pokládat za tak závažný zásah do jeho práva na projednání věci v jeho přítomnosti, který je neslučitelný s principy spravedlivého procesu, a zda i po materiální stránce je naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř., a jestli takto provedený důkaz má podstatný význam pro skutkové a právní závěry odvolacího soudu, tj. pro jeho rozhodnutí o odvolání. Naplnění citovaného dovolacího důvodu nemusí přicházet v úvahu například tehdy, když dokazování provedené v nepřítomnosti obviněného nemělo žádný vliv nebo mělo jen podpůrný význam pro rozhodování odvolacího soudu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 2. 2007, sp. zn. 11 Tdo 18/2007, publikované v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu roč. 2007, sv. 33 pod č. T 972).

20. Pro rozsah přezkumné povinnosti Nejvyššího soudu ve vztahu k dovoláním napadeným rozhodnutím platí, že Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2006, sp. zn. 8 Tdo 849/2006).

V. K důvodnosti námitek

21. Nejvyšší soud podle obsahu podaného dovolání shledal, že obviněný jím směřuje především proti postupu odvolacího soudu, který nerespektoval stav věci a řízení, které předcházelo jím vydanému rozhodnutí, nebral do úvahy postoj obviněného, zejména, že uhradil dlužnou částku, byť po vyhlášení rozsudku soudu prvního stupně. Uvedené výhrady dopadají na uplatněné dovolací důvody, a proto Nejvyšší soud, když zjistil, že dovolání netrpí vadami, pro které by je mohl podle § 265i odst. 1 tr. ř. odmítnout, přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející.

22. Shledal, že dovolání je důvodné, a to nejen pro obviněným vytýkané vady, že se odvolací soud snahou obviněného o odstranění vzniklých následků trestným činem nezabývaly, ale i proto, že o odvolání rozhodl, aniž by respektoval jeho omluvu i v ní vyjádřenou obhajobu. Nejvyšší soud posuzoval pochybení odvolacího soudu z obviněným vytknutých vad, ale i s ohledem na ty, které nevytýkal, ale svědčí o nesprávnosti řízení přezkoumávaným rozhodnutím předcházející, o nichž obviněný nemohl vědět, když při veřejném zasedání dne 19. 1. 2022 nebyl zastoupen obhájcem a toto veřejné zasedání se konalo v jeho nepřítomnosti. Nemohl zjistit, že odvolací soud v písemném vypracování usnesení, které je ve spise založeno jako originál (č. l. 178), nerespektoval při veřejném zasedání oznámený výrok usnesení ve znění: „Podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. se napadený rozsudek zrušuje pouze ve výroku dle § 229 odst. 1 tr. ř. Jinak zůstal napadený rozsudek nezměněn.“ (viz č. l. 177), avšak písemné vypracování usnesení, a to jak originál i opisy, které bylo v opise zasláno obviněnému, ve výroku zní: „Podle § 256 tr. ř. se odvolání zamítá.“ Zjevné je, že odvolací soud nerespektoval § 129 odst. 1 věta druhá tr. ř. ve spojení s § 138 tr. ř., že písemné vyhotovení usnesení musí být ve shodě s obsahem usnesení, jak bylo vyhlášeno. Tuto povinnost však odvolací soud v posuzované věci zjevně nesplnil. Předsedkyně senátu Nejvyššího soudu, aby byly odstraněny pochybnosti o tom, který výrok vzešel z porady senátu, v souladu s § 58 odst. 4 tr. ř. rozlepila obálku s protokolem o hlasování (viz. č. l. 177). Nejvyšší soud z něj zjistil, že senát odvolacího soudu rozhodl v podobě, jak je zaznamenána v protokolu o veřejném zasedání ze dne 19. 1. 2022, což znamená, že

písemné vyhotovení rozhodnutí je v rozporu s tím, jak bylo vyhlášeno. Jde o závažný nesoulad ve výroku rozhodnutí, jenž zakládá důvod pro zrušení tohoto rozhodnutí. Byla porušena povinnost, že soud vyhlásí rozhodnutí (rozsudek nebo usnesení), které musí být v naprosté shodě tak, jak bylo v poradě odhlasováno (srov. § 128 tr. ř.), a v této podobě i zaneseno do písemného vyhotovení rozsudku. Jestliže se však toto vyhotovení rozhodnutí od toho, jak bylo vyhlášeno, odlišuje, a odůvodnění vyhotoveného rozhodnutí navíc odpovídá jeho chybnému zanesení ve výroku, nelze tuto vadu napravit opravou písemného vyhotovení podle § 131 dost. 1 tr. ř., neboť takový postup je možný pouze v případě, když jde o písařské chyby a jiné zřejmé nesprávnosti, k nimž došlo ve vyhotovení rozsudku a jeho opisech. Povaha uvedené vady však není písařskou chybou ani zřejmou nesprávností, ale zásadním porušením soudcovské povinnosti vyhotovit a vypracovat rozhodnutí tak, jak se na něm senát (u senátních věcí) usnesl a jak bylo vyhlášeno, protože zásadním a rozhodujícím kritériem je soulad s rozsudkem tak, jak byl vyhlášen (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád I. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1718 až 1720). Z uvedených důvodů Nejvyšší soud v této trestní věci nemohl postupovat podle § 131 a násl. tr. ř., proto tento vážný nedostatek vedl ke zrušení napadeného rozhodnutí.

23. Nejvyšší soud však z podnětu námitek obviněného shledal i další pochybení odvolacího soudu, jimiž došlo k porušení zásad spravedlivého procesu proto, že nebyla akceptována obhajoba ani aktivita obviněného odčinit způsobený následek tím, že dlužné výživné uhradil a matce nezletilé hradí pravidelné výživné. Odvolací soud obviněnému neumožnil, aby se k odvolání a této nové situaci v rámci odvolacího řízení mohl vyjádřit, resp. mu zabránil se veřejného zasedání zúčastnit. K těmto námitkám podle obsahu spisu Nejvyšší soud přisvědčil, protože obviněný nebyl přítomen žádnému ze soudních jednání a soud vycházel jen z jím podaného vysvětlení v přípravném řízení. Hlavní líčení bylo konáno v jeho nepřítomnosti neboť, ač byl řádně předvolán, se bez omluvy nedostavil [§ 202 odst. 2 písm. a) tr. ř.] Rozhodné však ve stávající situaci je to, že obviněný nevypovídal ani v přípravném řízení, v němž pouze odkázal na obsah úředního záznamu o podaném vysvětlení (č. l. 3, 4). Z uvedeného je patrné, že obviněný (i přesto, že se hlavního líčení neúčastnil z vlastní vůle), během celého trestního řízení k věci řádně svou obhajobu neuplatnil. Důležitou je tato skutečnost i pro závěry o vině projednávaným přečinem, kde zjištění osobních a majetkových poměrů pachatele je významnou okolností pro posouzení výše a rozsahu jeho vyživovací povinnosti.

24. Z obsahu spisu se podává, že obviněný po rozhodnutí soudu prvního stupně dlužné výživné ve výši přesahující zjištěné nehrazené výživné zaplatil, neboť částku ve výši 40.000 Kč prostřednictvím poštovní poukázky zaslal k rukám R. V. na adresu XY. Odvolací soud se však nijak s touto okolností nevypořádal, a to přesto, že byla předmětem projednávání při vazebním zasedání konaném dne 27. 11. 2021 (viz č. l. 162). Předmětný ústřížek poštovní poukázky měl při sobě při svém zadržení policejním orgánem dne 24. 11. 2021 (č. l. 149, 150), a soud prvního stupně v uvedené okolnosti shledal důvod pro nevzetí obviněného do vazby (č. l. 162). Přestože na ústřížku poštovní poukázky chybí datum, obsahuje podací razítko příslušné pošty a veškeré náležitosti (viz č. l. 164), a odvolací soud byl povinen se s tímto dokladem o provedení platby v rámci veřejného zasedání zabývat, což sice učinil, neboť tento ústřížek konstatoval podle § 213 odst. 1 tr. ř. (č. l. 175 spisu), avšak zjištění z něj plynoucí ve svém rozhodnutí nikterak nezohlednil. Rovněž R. V. splacení dluhu na výživném písemně stvrdila přípisem ze dne 15. 2. 2022 (č. l. 190), v němž uvedla, že obviněný jí celou částku ve výši 35.000 Kč již uhradil a nadále pravidelně platí i běžné výživné, navíc hradí i dluh vzniklý mu za jiné než posuzované období. Tento přípis však soud obdržel až 16. 2. 2022, tedy až po pravomocném skončení trestního řízení. Pokud by však obviněného při veřejném zasedání vyslechl, mohl by však na uvedené skutečnosti reagovat, případně ke změněné situaci matku nezletilé vyslechnout.

25. K nepřítomnosti obviněného Nejvyšší soud jistil, že byl o veřejném zasedání konaném o jeho odvolání vyrozuměn s tím, že bude konáno dne 19. 1. 2022 ve 13.30 hod. (vzor č. 14 tr. ř.; č. l. 168, 169). Omluvu obviněný zaslal podáním doručeným do datové schránky Městského soudu v Praze téhož dne, tj. 19. 1. 2022, v 11:11:27 hod., tedy před zahájením veřejného zasedání. Z obsahu této písemné omluvy se podává, že mu účast při veřejném zasedání neumožňuje zdravotní stav, protože má horečky a chystá se do nemocnice za účelem vyšetření na onemocnění Covid-19. Dále v něm uvedl, že celý dluh na výživném R. V. uhradil, dále řádně platí a stará se o další své dvě děti. Rád by jím tvrzené skutečnosti doložil před soudem svědeckými výpověďmi své partnerky J. P. a sociální kurátorky L. K. Z toho důvodu požádal o odročení jednání a přijetí jeho omluvy (č. l. 174).

26. Z obsahu protokolu o veřejném zasedání (č. l. 175 až 176) je zjevné, že odvolací soud tuto omluvu nebral na zřetel, ani na ni nereagoval, neboť na počátku veřejného zasedání, aniž by k ní přihlédl, vyhlásil usnesení, že veřejné zasedání bude konáno v nepřítomnosti obviněného (č. l. 175). V jeho průběhu provedl listinné důkazy z č. l. 82, 86–89, 93–98, 102–103, 107–110, 114–117, 121–124, 164 (ústřížek poštovní poukázky), k nimž se obviněný, který nebyl přítomen, a ani nebyl zastoupen obhájcem (nejednalo se o důvod nutné obhajoby), nemohl vyjádřit. Nemohl tak uplatnit svou obhajobu směřující k novým okolnostem, které se ze spisu podávaly, zejména, to, že zaplatil částku 40.000 Kč. Jak plyne z obsahu přezkoumávaného rozhodnutí, odvolací soud se s těmito okolnostmi nevypořádal, čímž zkrátil práva obviněného na obhajobu a porušil zásadu kontradiktornosti řízení, v čemž lze spatřovat porušení práva na spravedlivý proces (viz články 38 odst. 2 Listiny a 6 Úmluvy), jichž se obviněný v dovolání domáhá. Odvolací soud vůbec nerespektoval požadavky obviněného, ani to, že uvedený dluh, byť po vyhlášení rozsudku soudu prvního stupně, zaplatil. Tím, že neměl k dispozici omluvu obviněného (což nelze přičítat k tíži obviněného, který se omluvil před zahájením veřejného zasedání), nemohl s ohledem na okolnosti v ní uváděné upravit svůj další postup. Pokud šlo o úhradu dlužného výživného, tuto informaci odvolací soud k dispozici měl, jak sám konstatoval, avšak přesto s ohledem na ni své závěry nekorigoval, ani nedoplnil dokazování o další důkazy (partnerky obviněného a sociální kurátorky). O těchto návrzích odvolací soud žádným způsobem nerozhodl. Namísto toho konstatoval, že „Nové návrhy na doplnění dokazování nejsou.“ (č. l. 176).

27. Z uvedeného je zjevné, že odvolací soud nesplnil své povinnosti, neboť neakceptoval požadavky obviněného a na jeho práva dostatečně nedbal. Kromě toho, že nerespektoval jeho řádnou omluvu ze zdravotních důvodů, které se posléze prokázaly jako opodstatněné, (viz usnesení o odkladu výkonu trestu odnětí svobody ze dne 10. 3. 2022 na č. l. 201, též viz č. l. 192, 194, 198), nebral do úvahy změny, které nastaly od rozhodnutí soudu prvního stupně, kdy obviněný dlužné zaplatil, těmito okolnostem své rozhodnutí nepřizpůsobil a porušil závažným způsobem práva obviněného na jeho obhajobu a řádné projednání věci v jeho přítomnosti (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2000, sp. zn. III. ÚS 238/2000, ze dne 21. 11. 1996, sp. zn. IV. ÚS 200/96, ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. III. ÚS 1330/11, ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. I. ÚS 2826/13, a ze dne 26. 7. 2016, sp. zn. III. ÚS 1414/16, dále usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 9. 2004, sp. zn. III. ÚS 95/04, či ze dne 12. 4. 2007, sp. zn. III. ÚS 927/06, aj.).

28. Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší soud dospěl k závěru, že odvolací soud kormě vadně vydaného rozhodnutí při nedodržení § 129 a násl. tr. ř. nerespektoval ustanovení § 233 odst. 1 tr. ř. Uvedené ustanovení umožňuje, aby obviněný byl o konání veřejného zasedání pouze vyrozuměn, což se v projednávané věci stalo, a nevyžaduje se jeho předvolání, přičemž za dodržení této podmínky, je možné konat veřejné zasedání bez jeho přítomnosti, a to i tehdy, pokud se omluvil, ale takovou omluvu nelze považovat za řádnou (viz přiměřeně usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 9. 2004, sp. zn. III. ÚS 95/04). V posuzované věci však obviněný soudu omluvu zaslal, byť tak učinil v den konání veřejného zasedání, a doložil v ní důvody, které jeho nepřítomnost znemožnily. V případě žádosti o odročení veřejné zasedání ze zdravotních důvodů, jde o řádnou omluvu, neboť byla uvedena příčina neúčasti, a to na základě konkrétních důvodů spočívajících v nepříznivém zdravotním stavu, které

byly faktickou skutečností. Zdravotní stav obviněného nebyl dobrý, což dosvědčuje i to, že soud později rozhodl o odkladu výkonu trestu odnětí svobody (viz č. l. 201). Navíc není vyloučeno, aby se odvolací soud, pokud by měl pochybnosti o zdravotním stavu stěžovatele, se svými požadavky obrátil přímo na ošetřující lékařku (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 7. 2009, sp. zn. II. ÚS 2152/08). Takto vymezená hlediska zaručují, aby bylo uvedené právo obviněného na osobní účast u jednání soudu, garantované Úmluvou či Listinou, odvolací soud nezachoval. Přitom je třeba poznamenat, že nešlo ze strany obviněného o obstrukční chování zjevně směřujícímu ke zmaření jednání soudu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2016, sp. zn. 8 Tdo 26/2016).

29. V důsledku všech těchto zjištění Nejvyšší soud dospěl k závěru, že obviněný byl postupem odvolacího soudu zkrácen ve smyslu článku 38 odst. 2 Listiny na právu, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Je vhodné připomenout, že účelem práva obviněného na projednání trestní věci v jeho přítomnosti je zejména zajistit mu reálnou možnost vyjádřit se před soudem k tomu, co je mu v obžalobě kladeno za vinu, a k důkazům, na nichž je obžaloba založena. Tuto dikci nutno v daných souvislostech vykládat tak, že každý, o jehož právech a povinnostech má být v soudním řízení rozhodnuto, má mít v rámci práva na soudní a jinou ochranu možnost osobně se účastnit jednání, v němž se rozhodne (k tomu srov. přiměřeně např. nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2000, sp. zn. III. ÚS 238/2000, ze dne 21. 11. 1996, sp. zn. IV. ÚS 200/96, aj.). Právo osobně se účastnit jednání soudu jako nezbytné součásti spravedlivého procesu zaručuje i článek 6 odst. 1, odst. 3 písm. c) Úmluvy, což dokládá i judikatura Evropského soudu pro lidská práva. V této souvislosti lze zmínit, že v případě řízení před odvolacími soudy záleží na zvláštních aspektech dotčeného řízení, v jehož rámci musí být vzat v úvahu celý průběh řízení v rámci vnitrostátního právního řádu a role odvolacích soudů v něm (viz např. rozhodnutí ve věcech Ekbatani proti Švédsku, stížnost č. 10563/83, Monnell a Morris proti Spojenému království, stížnost č. 9562/81 a č. 9818/82). Důležité proto je, aby konáním veřejného zasedání v nepřítomnosti obviněného soudní řízení jako celek nebylo dotčeno v takové míře a takovým způsobem, aby pozbylo podstatných rysů a standardů spravedlivého procesu.

VI. Závěr Nejvyššího soudu

30. Ze všech těchto důvodů nemohlo rozhodnutí odvolacího soudu obstát. Přestože popsané procesní vady vznikly v postupu a rozhodnutí odvolacího soudu, a tudíž bylo nutné podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušit usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2022, sp. zn. 7 To 417/2021, Nejvyšší soud považoval za potřebné a vhodné věc vrátit Obvodnímu soudu pro Prahu 4, jenž se bude věcí znovu pečlivě zabývat, a to zejména proto, že jeho rozsudek byl vydán, aniž by měl obviněný možnost vyjádřit se ke svým osobním a majetkovým poměrům. Soud prvního stupně pro své závěry vycházel pouze z listinných důkazů, výši výživného opíral o rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 1. 4. 2019 sp. zn. 14 Nc 1037/2019, avšak bez toho, aby porovnal poměry obviněného v době, kdy čin páchal, a zjištění, jež bral do úvahy civilní soud. Poměry obviněného nezkoumal a ve vztahu k nim neprovedl žádný důkaz, což brání řádnému objasnění věci. Soud vycházel ze zprávy Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky pro hlavní město Prahu, podle něhož v posuzovaném období nebyl veden jako uchazeč o zaměstnání, ani nepobíral sociální dávky, naopak z evidence uchazečů o zaměstnání byl sankčně vyřazen dne 20. 8. 2019, přičemž není veden ani jako zaměstnanec či OSVČ (č. l. 23). Závěr o tom, že v placení výživného obviněnému nebránil jeho zdravotní stav, soud sice konstatoval, ale bez toho, aby tuto skutečnost objektivně prokázal, když navíc další okolnosti ve spisu zjištěné svědčí o tom, že zdravotními problémy trpěl. Soud se sice zabýval výdělkovými možnostmi obviněného v rozhodném období, avšak vycházel zejména ze sdělení úřadu práce, že obviněný byl z evidence uchazečů o zaměstnání sankčně vyřazen ke dni 20. 8. 2019, nicméně svůj závěr, že mu v tom nebránil žádné závažné důvody, nevystavěl na důkazně podložených skutečnostech. Namísto toho vzal bez dalšího za prokázané, že stanovené výživné je v takové výši, aby obviněný mohl svou

vyživovací povinnost plnit. Z uvedených důvodů, když soud obviněného k jeho výdělkovým poměrům nevyslechl, nesplnil povinnost, že pro určení výše výživného k nezletilým dětem jsou rozhodné reálné výdělečné schopnosti a možnosti každého z rodičů, jež jsou dány nejen jejich subjektivními vlastnostmi (fyzickou zdatností, vzděláním, pracovní zkušeností), ale i okolnostmi objektivního rázu, zejména existencí pracovních příležitostí přiměřených uvažovaným vlastnostem rodičů (srov. rozhodnutí [5/1969](#) Sb. rozh. obč.). Z odůvodnění přezkoumávaného rozsudku proto není dostatečně zřejmé, na základě jakých skutečností soud dospěl k závěru o výši vyživovací povinnosti obviněného v rozhodném období. Podle bodů 8. a 10. odůvodnění rozsudku vyplývá, že uvedené skutečnosti sice soud sice popsal, avšak jen podle zprostředkovaných zjištění a informací, aniž by posoudil, zda obviněný měl reálnou možnost v inkriminovaném období plnit svou vyživovací povinnost ve výši 2.500 Kč (viz přiměřeně rozhodnutí [22/1992](#) Sb. rozh. tr., nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 1. 2007, sp. zn. 3 Tdo 1482/2006, ze dne 14. 12. 2006, sp. zn. 8 Tdo 1446/2006, či ze dne 19. 1. 2011, sp. zn. 8 Tdo 1588/2010).

31. S ohledem na tyto skutečnosti Nejvyšší soud shledal důvodným, aby to byl právě soud prvního stupně, jenž se bude věcí znovu zabývat a při dodržení všech práv obviněného na obhajobu, kontradiktornosti řízení i řádného objasnění věci ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. ji znovu projedná. Nutný bude osobní výslech obviněného i matky nezletilé, aby bylo možné aktuálně zjistit rozhodné skutečnosti významné z hlediska posouzení všech znaků přečinu zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku. Obvodní soud bude moci využít po novém projednání věci dobrodiní spočívající ve využití účinné lítosti podle § 197 tr. zákoníku, pokud pro to po provedení všech důkazů budou splněny zákonné podmínky. Taková úvaha vychází z názoru, že zvláštního ustanovení o účinné lítosti podle § 197 tr. zákoníku lze použít i tehdy, došlo-li ke splnění vyživovací povinnosti až po vyhlášení odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně, který byl zrušen odvolacím soudem, ale dříve než soud prvního stupně počne vyhlášovat nový rozsudek (srov. rozhodnutí [54/1971](#) Sb. rozh. tr.). Nejvyšší soud má přitom na zřeteli zejména snahu obviněného, již v dosavadním řízení projevil, s přihlédnutím k prohlášení matky nezletilé (viz č. l. 190), v němž zdůraznila zejména to, že obviněný dluh v plné výši uhradil a v současné době řádně plní i svou pravidelnou vyživovací povinnost na nezletilou.

32. Z uvedených důvodů je potřeba v naznačeném smyslu provést potřebné dokazování tak, aby byly odstraněny všechny pochybnosti o tom, v jaké výši byl obviněný povinen a schopen výživné v inkriminovaném období plnit. Bude-li i poté shledáno naplnění znaků uvedeného přečinu po všech stránkách, bude též nezbytné zkoumat, za jakých okolností došlo k úhradě předmětné částky 40.000 Kč. Dokazováním by pro takový případ bylo nutné vyloučit, že k jejímu uhrazení došlo bez jakékoliv aktivní součinnosti obviněného (viz rozhodnutí [60/2009](#) Sb. rozh. tr.). Prokáže-li se, že obviněný tak učinil sám, bude třeba brát pro posouzení škodlivosti činu do úvahy podstatný zájem na zajištění plnění vyživovací povinnosti, tedy na tom, aby povinné osoby uhradily dlužné výživné, tzn., aby svou zákonnou povinnost splnily, což je prvotním zájmem společnosti na zvýšené ochraně dětí a osob neschopných se o sebe postarat.

33. Po zvážení všech skutečností mimo jiné i z hledisek § 12 odst. 2 tr. zákoníku bude na soudu prvního stupně, aby znovu ve věci rozhodl, a pokud shledá, že byly naplněny všechny podmínky pro závěr o vině obviněného, a že splnil svou povinnost dobrovolně a z vlastní iniciativy, bude třeba zvažovat i postup podle § 197 tr. zákoníku (viz rozhodnutí [54/1971](#) Sb. rozh. tr.), pokud mu v tom nebudou bránit jiné zjištěné okolnosti, které by takový postup vylučovaly.

Další články:

- [Škoda a identifikace poškozeného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejná listina \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyšetřování](#)
- [Obnova trestního řízení](#)
- [Náhrada nákladů poškozeného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Nemajetková újma \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna zmocněnce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Podání obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Právo na soudní ochranu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Bezplatná obhajoba](#)
- [Ochrana projevu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)